Aivaras Požaitis

ATVIRAS RATAS

VEIKĖJAI:

FRANSUA

UŽSAKOVAS (gali būt užsakovė)

TIESIOG DRAUGAS (gali būt tiesiog draugė)

1 epizodas.

FRANSUA Kaip ilgai aš miegojau... Tikrai net ne vieną ir net ne dvi valandas. Tuoj pažiūrėsiu į laikrodį... Aš miegojau ištisas 15 minučių. Kodėl man atrodo, kad miegojau ilgai? Ai, nesvarbu. Paskui savo draugui papasakosiu ką aš sapnavau, jam bus tikrai įdomu. Jis užsiminėja tokiomis nesąmonėmis. Jis rašosi mano sapnus. Užsiminėja psichiatrija, ar kaip ten vadinasi.

Ateina užsakovas.

UŽSAKOVAS. Labas vakaras. Atėjau pas jus su vienu reikalu.

FRANSUA. Palaukit. Aš prisėsiu. Tęskite.

UŽSAKOVAS. A a.. Gerai. Taigi, atėjau pas jus su vienu reikalu...

FRANSUA. Keista. Visi pas mane ateina tik su reikalais...

UŽSAKOVAS. Taip, juk jūs išskirtinis menininkas. Žmogus, kuris man jus rekomendavo sakė, kad jūs pats geriausias mieste.

FRANSUA. O kas mane jums rekomendavo? Kaip suprantu, tas žmogus turi neblogą meninį skonį.

UŽSAKOVAS. Fransua. Taip, jis minėjo, kad pasižymi puikiu meniniu skoniu.

FRANSUA. A, juk tai aš! Taip, tas žmogus turi tikrai gerą meninį skonį.

UŽSAKOVAS. Ištikrųjų geriau įsižiūrėjus į jūsų veidą, tikrai nekyla jokių abejonių, kad ten buvote jūs.

FRANSUA. Gerai, nebesvarbu. Kokiu reikalu atėjote pas mane?

UŽSAKOVAS. Norėčiau, kad kai ką sukurtumėte... Bet prieš prašydamas, norėčiau pamatyti jūsų darbus. Matote esu ekspertas privalau įsitikinti, kad viskas ką sakėtė yra tiesa.

FRANSUA. Būtinai. Aš tuoj atnešiu. Mano kurinių labai savitas meninis stilius, tarsi išplėšta giliai iš širdies. Va prašom. Pirmasis mano darbas "Žaliuojantis ąžuolas".

UŽSAKOVAS. Oho! Kokios spalvos. Kokia tekstūra.

FRANSUA. Tai ne pats geriausias mano darbas. Va šitas geresnis.

UŽSAKOVAS. Gal šitas darbas vadinasi "ąžuolas nukritusiais lapais"?

FRANSUA. Ne. Kad pavaizduotos medis, nukritusiais lapais, tai nereiškia, kad taip ir yra. Šis pavekslas vadinasi "Mintys". Jis tobulumo viršunė!

UŽSAKOVAS. Aš sužavėtas. Tikiu, kad jūs mano prašymą įvykdysite idealiai.

FRANSUA. Beabejonės. Koks jis? Aš klausausi jūsų. Mhm, keista.

UŽSAKOVAS. Žinau, kad keista todėl ir paprašiau.

FRANSUA. Ne, keista ne tas. Aš jūsų net nesiklausiau. Nesijaudinkite, aš girdėjau viską ką sakėte.

UŽSAKOVAS. Tai kas tada tokio keisto?

FRANSUA. Kad aš šiandien miegojau tik penkiolika minučių.

UŽSAKOVAS. Pasitaiko... Tai kada imsitės mano užsakymo? Man reikia, kuo skubiau, apie pinigus negalvokite. Aš jų turiu.

FRANSUA. Tai jei turite, tai kad ir tuoj pat. Tik pirma reikia atsigerti kavos, nusipirkti pavalgyti, vėl atsigerti kavos. Taip, imsiuos jūsų užsakymo tuoj pat nedvejodamas, po poros valandų!

UŽSAKOVAS. Vadinasi, sutarta?

FRANSUA. Taip, aš net susitariau su savimi, kad už šitą reikalą pinigų iš jūsų neimsiu. Aš dėl meno paaukočiau viską.

UŽSAKOVAS. Labai gerai. Tai aš jau kaip ir eisiu...

FRANSUA. Eikite, eikite. A jau išėjote. Labai gerai. Keistas žmogelis, sakyčiau jam net pačiuožęs stogelis. Prašo manęs padaryti tai kas neįmanoma. Na, aš padarysiu tai nesunku.

Užsakovas išeina.

2 epizodas.

Ateina tiesiog draugas

TIESIOG DRAUGAS. Labas, Fransua. Ką norėjai man parodyti?

FRANSUA. Ai tu čia atėjai. Sėsk ten, po pusvalandžio ar valandos grįšiu ir papasakosiu.

Fransua išeina.

TIESIOG DRAUGAS. Tai kiek man čia reikės laukti?

Ateina Fransua.

FRANSUA. Prisiminiau, kad atėjai, todėl ir grįžau.

TIESIOG DRAUGAS. Labai gerai. Man laukti reikėjo tik dvidešimt šešias minutes.

FRANSUA. Ša! Sakiau, kad laukti reikės trisdešimt. Bet kad parduotuvė nedirba.

TIESIOG DRAUGAS. Sakei, kad prisiminei, kad aš atėjau. Ai tiek to... Ką norėjai papasakot?

FRANSUA. Tai aš ir taip būčiau papasakojęs, galėjai neklaust. Išsitraukei savo užrašų knygutę? Puikiu. Rašyk. Sapnuoju, kad miegu...

TIESIOG DRAUGAS. Viršunė...

FRANSUA. ... Ir paskui atsikeliu. Galvojau, kad miegojau ilgai, bet pasirodo - ne. Tada aš sapnuoju, kad pabundu. Pas mane ateina žmogus ir paprašo sukurti "Kažką", įsivaizduoji kažką?!?!???! Aš sutinku ir net atsisakau pinigų, kas man užeina retai, bet svarbiausia tai atsitiko realybėje.

TIESIOG DRAUGAS. Todėl ir sapnavai, kad atsitiko realybėje. Turbūt dažnas kavos gėrimas susuko smegenis. Mažink kiekius.

FRANSUA. Ne, šiandien gėriau tik keturis puodelius... Galvą guldau tai atsitiko realybėje!

TIESIOG DRAUGAS. Ir ką tu turi sukurti?

FRANSUA. Kažką! Jis manęs prašo sukurti kažką. Nesijuok, tu net neįsivaizduoji, koks tai sunkus kūrybinis darbas. Juk tai neįmanoma!

TIESIOG DRAUGAS. Gerai. Tai neįmanoma. Ir ką tu sugalvojai?

FRANSUA. Nieko. Bet mane žavi ta mintis, kad turiu sukurti kažką. Jis sakė, kad aš turiu sukurti kažką, kas atspindėtų žmogaus sielą ir slapčiausius troškimus...

TIESIOG DRAUGAS. Štai, kas tas kažkas.

FRANSUA. Žadėjau jam, kad darbą pradėsiu tuojau ir pabaigsiu šiandien.

TIESIOG DRAUGAS. Tai tada netrukdysiu lietis tavo kūrybai.

FRANSUA. Ne, lik. Man reikės tavęs. Reikės, kad kažkas mane prižiūrėtų, kad aš neužmigčiau.

TIESIOG DRAUGAS. Aišku.

FRANSUA. Visiškai neįsivaizduoju, kas tai turėtų būt skulptūra, paveikslas, portretas, autoportretas, graviūra, kažkas... Ar tik taip kažkoks blizgutis.

TIESIOG DRAUGAS. Kažkoks vaikiškas žaislas?

FRANSUA. Patylėk ir netrukdyk man galvoti. Taip, taip. A. A. A. Sugalvojau

TIESIOG DRAUGAS. Ir kas tai bus, Fransua?

FRANSUA. Na, tai bus... tai bus. Paduok popieriaus ir žirkles. Pademonstruosiu. *Kažką iškerpa.* Tai bus "Atviras ratas".

TIESIOG DRAUGAS. Viskas. Raminkis. Galva visai perkaito. "Atviras ratas"...

FRANSUA. Tylėk ir netrukdyk. Vyksta sunkus kūrybinis procesas. Tai bus pats nuostabiausias dalykas, kuriame atsispindės, kaip tas žmogus ir nori, žmogaus siela ir slapčiausi troškimai.

TIESIOG DRAUGAS. Ir kaip kažkoks ratas su tais dalykais susijęs?

FRANSUA. Tu nesupranti. Tu neturi meninio skonio. Atleistina, juk menininkas aš, ne - tu. Kiekvienas atsistojęs "Atvirame rate" pamatys save ir savo troškimus. Tik reikia kažko, kas atspindėtų žmogaus sielą. Galvoji, tą patį ką ir aš?

TIESIOG DRAUGAS. Veidrodis?

FRANSUA. Ne. Galvoji, kaip tu pats galvoji. Juk tai banalu ir paviršutiniška. Tai žemas lygis. Eime su manimi. Padėsi man iš rūsio kai ką atnešti.

Fransua ir tiesiog draugas išeina.

3 epizodas.

Fransua ir tiesiog draugas ateina su veidrodžiu. Fransua kreida ant žemės apibrėžia ratą.

FRANSUA. Taip. Stovėk čia. Puiku. Tobula! Nors ne. Labiau į kairę. Taip, žingsnį į kairę. Atsargiai, juk neši ne šiaip veidrodį, tai - "Atviro rato" veidrodis. Beveik gerai. Tiek pat atgal į dešinę.

Puiku! Dar kiek pavalysiu. Tai yra "Atviras ratas", žmonės čia atsistoję galės pamatyti savo sielą ir pačius slapčiausius savo troškimus.

TIESIOG DRAUGAS. Dar ilgai? Man atsibodo klausytis.

FRANSUA. Ilgai? Ar dėl tokio tobulo kūrinio gali kilt tokie klausimai? Aukokis! Vardan meno reikia aukotis! Duok čia, tu nematei savęs jame.

TIESIOG DRAUGAS. Gerai, kad mano namuose nėra nė vieno veidrodžio... kitaip aš ir būčiau menininkas.

FRANSUA. Nenusišnekėk! Menininkai yra išskirtiniai žmonės. Viso labo esi pilka asmenybė. Plius, nesityčiok iš dalykų, kurių pats nesupranti.

TIESIOG DRAUGAS. Nejau, menas būna tik toks: kreidos ratas, veidrodis ir skambus pavadinimas?

FRANSUA. Taip, tai tik kreida apibrėžtas "Atviras ratas" ir "Atviro rato" veidrodis . Bet iki manęs niekas to nesugalvojo, nors tai atrodo paprastas vaikų žaidimas. Dar yra toks dalykas, kad toks menas sukelia reakciją, žmogus vienaip ar kitaip ją parodo, tada galima suprasti kokie žmogaus troškimai. "Atviro rato" veidrodis? Savaime suprantama, kad parodo žmogaus sielą ir koks jis yra

TIESIOG DRAUGAS. Mhm, supratau... Kur tas žmogus, kur užsakė tokį puikų ir nuostabų meno kūrinį?

FRANSUA. Matai, sutinki su mano nuomone, kad jis puikus. Nežinau, kada jis ateis pasiimti meno kūrinio, man nesakė. Bet tai nesvarbu. Darbas atliktas. Dabar imk "Atviro rato" vaidrodį ir stok į vietą. Aš dar savęs nemačiau.

"Atviras ratas" parodo Fransua ne tokį, kokį nori matyti save pats Fransua. "Atviras ratas" iš jo išsityčioja...

Pabaiga